

DRAGO KLARIĆ, dipl. ing. šum.
Rukovoditelj Službe ZNR
Hrvatske šume d.o.o.
Direkcija, Sektor ostalih djelatnosti, Služba zaštite na radu
Ulica kneza Branimira 1, 10 000 Zagreb
mobitel: +385 (098) 441 920
telefon: +385 (01) 4804 101
e-pošta: drago.klaric@hrsume.hr

Zagreb; 12. 01. 2017.

Hrvatska komora inženjera
šumarstva i drvne tehnologije
n/r Silvija Zec, tajnica komore
Prilaz Gjure Deželića 63
10000 Zagreb

Predmet: Prijedlog uvrštenja tema za predavanja u sklopu Programa stručnog usavršavanja članova HKIŠDT za 2017. godinu

Poštovana,

temeljem Vašeg dopisa Urbroj:349-01/16-251, od 23. 11. 2016. godine dostavljam Vam prijedlog tema za Program stručnog usavršavanja u 2017. godini.

1. **Tema: Osposobljenost i uloga Ovlaštenika poslodavca za provođenje mjera ZNR kao preduvjet sigurnog i kvalitetnog izvođenja radova u šumarstvu.**
2. **Tema: Tehnike i pravila sigurnog rada pri izvođenju glavnih šumskih radova.**
3. **Strukovno područje: Razred inženjera šumarstva**
- za ovlaštene inženjere šumarstva u području opće šumarstvo
4. **Ime autora i koautora: Drago Klarić, Zdenko Tomašić**
5. **Kratki životopis autora Drago Klarić:**

Rođen sam u Posavskim Podgajcima u obitelji u kojoj je bavljenje šumarstvom i življenje sa šumom bilo tradicionalno zanimanje.

Radno iskustvo:

Po završetku šumarskog fakulteta zapošljava se 1985. godine u tadašnjoj ROŠ Slavonska šuma Vinkovci, pravnoj prednici sadašnjeg državnog trgovačkog društva Hrvatske šume d.o.o.. Od 1985. godine do 2005. godine radio sam u sadašnjim šumarijama: Lipovac, Strošinci, Vrbanja i Gunja, gdje sam prošao sve tehnološke procese iz djelatnosti šumarstva kroz razne organizacijske oblike, radeći na radnim mjestima od inženjera operative u šumarstvu, stručnog suradnika za iskorišćivanje šuma, revirnika, pomoćnika upravitelja do upravitelja šumarije.

2005. godine s mjesta pomoćnika upravitelja u šumariji Gunja prelazim u Direkciju HŠ d.o.o. na mjesto koordinatora zaštite na radu u Službi zaštite na radu gdje radim do 2008. godine.

Od 2008. godine do danas radim na poslovima rukovoditelja Službe zaštite na radu.

Uz stjecanje znanja i iskustva u području struke šumarstva, kroz svoj radni vijek bavio sam se i društvenim i političkim aktivnostima, a za neke sam dobio priznanja za izniman doprinos u poboljšanjima i unapređenju sustava.

Član sam više civilnih udruga i društava u kojima aktivno djelujem od kojih izdvajam:

Član sam Hrvatske komore inženjera šumarstva i drvne tehnologije u kojoj aktivno sudjelujem na stručnom usavršavanju članova kroz predavanja i edukacije,

Član sam Upravnog vijeća udruge UPZ Zagreb kroz koju aktivno sudjelujem na edukacijama i promicanju sigurnosti i zaštite na radu,

Član sam Hrvatskog šumarskog društva,

Radovi

- Upute za rad na siguran način pri sječi i izradi drveta; Hrvatske šume d.o.o, Zagreb 2007.
- Upute za rad na siguran način pri uzgojnim radovima; Hrvatske šume d.o.o. Zagreb 2009.
- Upute za rad na siguran način pri privlačenju i prijevozu drveta; Hrvatske šume d.o.o, Zagreb 2010.

- CIP zapisi dostupni u računalnom katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice Zagreb i u biblioteci HŠD
- Sudjelovanje u izradi Standarda zanimanja i obrazovanja te kurikulumu za šumarskog radnika općeg profila (šumar) pri Agenciji za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa,

Obrazovanje

2008. – 2016. god. Položio sam stručni ispit iz zaštite na radu i andragogije pri Ministarstvu rada i poduzetništva te sam stekao status Samostalnog stručnjaka zaštite na radu i uz druge stalne edukacije i seminare posjedujem razna uvjerenja za uspješno obavljanje poslova iz područja zaštite na radu.
1979. - 1985. god. školovao sam se i diplomirao na Šumarskom fakultetu u Zagrebu, smjer opći te stekao zvanje diplomirani inženjer šumarstva, obranio sam diplomski rad na temu „Učinak forvardera u oplodnim sječama nizinskih šuma“
1974. – 1978. god. pohađao sam i završio Gimnaziju, opći smjer u Županji,
1966. – 1974. god. pohađao sam i završio osnovnu školu u Posavskim Podgajcima

Osobni interesi

Kroz svoje tridesetogodišnje radno iskustvo u šumarstvu, školovanje, razne društvene i političke aktivnosti osjećam se korisnim pa ako mogu reći i potrebnim sudjelovati u svim aktivnostima koje će doprinijeti boljem razvoju i statusu šumarstva i šumarske struke.

Kratki životopis koautora Zdenko Tomašić:

Rođen sam 20.12.1973. godine u Koprivnici.

Osnovnu školu pohađao sam na Kalniku u razdoblju od 1980. do 1988. godine, a od 1988. do 1992. godine Šumarsku školu u Karlovcu.

Godine 1992. upisujem Šumarski fakultet, Sveučilišta u Zagrebu na kojem je 1997. godine diplomiram na temu „Šuma hrasta medunca i crnog jasena na Kalniku“.

Nakon diplome odlazim na odsluženje vojnog roka, a po povratku iz vojske se u ožujku 1998. godine zapošljam u UŠP Koprivnica kao pripravnik.

Od srpnja 1999. godine radim u Hrvatskim šumama gdje u UŠP Karlovac počinjem raditi kao revirnik u šumariji Cetingrad. U ožujku 2003. godine prelazim u stručne službe UŠP Karlovac gdje najprije radim kao stručni suradnik za pripremu rada, a zatim kao stručni suradnik za građevinarstvo i investicije. Zbog obiteljskih razloga u rujnu 2005. godine prelazim u UŠP Koprivnica gdje do svibnja 2008. godine radim kao pomoćnik upravitelja u RJ Mehanizacija i prijevoz Đurđevac, kada sam premješten u stručne službe na radno mjesto stručnog suradnika za pripremu rada. U veljači 2007. godine premješten sam u Direkciju HŠ d.o.o. gdje od tada radim kao stručni suradnik za osposobljavanje radnika iz zaštite na radu i zaštite od požara u Službi zaštite na radu.

Pri ministarstvu gospodarstva sam položio stručni ispit za stručnjaka zaštite na radu, te andragoški ispit.

Radio sam kao tehnički urednik te jedan od autora pri izradi Uputa za rad na siguran način pri privlačenju i prijevozu drveta, Hrvatske šume d.o.o, Zagreb 2010.

Kao polaznik različitih seminara i edukacija se kontinuirano usavršavam u području zaštite na radu, o čemu posjedujem razna uvjerenja i potvrde.

Član sam Hrvatske komore inženjera šumarstva i drvne tehnologije, Hrvatskog šumarskog društva te Udruge za promicanje zaštite.

Oženjen sam i otac dvije djevojčice.

6. Sažetak predavanja

1. Tema: Osposobljenost i uloga Ovlaštenika poslodavca za provođenje mjera ZNR kao preduvjet sigurnog i kvalitetnog izvođenja radova u šumarstvu.

Zaštita na radu je sastavni dio svakog proizvodnog procesa te u skladu s tim rukovođenje bilo kakvim radnim procesom ujedno podrazumijeva obavljanje poslova u svezi s organizacijom i provedbom zaštite na radu.

Kako se poslovi u šumarstvu odvijaju na izdvojenim mjestima, poslodavac obično nije u mogućnosti provoditi poslove zaštite na radu, za koju je odgovoran, a posebno u složenim poduzećima, te u tu svrhu poslodavac može provođenje zaštite na radu prenijeti u pisanom obliku na svojeg ovlaštenika u okviru njegovog djelokruga rada.

Ovlaštenje se daje ugovorom o radu, ili na drugi način u pisanom obliku. Međutim, osobi koja je imenovana ovlaštenikom poslodavca za određenu organizacijsku jedinicu, odnosno dio procesa rada, treba ujedno i dati prava koja će omogućavati izvršavanje obveza (pravo da udalji radnika s mjesta rada ukoliko radi suprotno pravilima zaštite na radu, odnosno ne nosi propisano osobno zaštitno sredstvo, materijalna sredstva koja će joj omogućiti da naruči ispitivanje strojeva i uređaja s povećanim opasnostima u propisanim rokovima te da nabavi odgovarajuća osobna zaštitna sredstva radnicima).

Poslodavac samo dio svojih obveza može prenijeti na ovlaštenika, ali se ne može osloboditi obveze da kao poslodavac bude i dalje odgovoran za provedbu zaštite na radu u cijeloj tvrtki.

Zbog posebitosti rada u šumarstvu, a samim tim povećanim rizikom, vrlo je važno dobro i stručno upravljanje organizacijom rada, otkrivanje i upravljanje rizicima koji proizlaze iz procesa rada u šumarstvu.

S obzirom da poslodavac ne može prenijeti odgovornost, po načelu objektivne odgovornosti, zbog štete koja nastane ozljedama na radu, bolestima u svezi sa radom i profesionalnim bolestima, vrlo je važno da svoja ovlaštenja prenese na odgovorne i dobro osposobljene ovlaštenike.

Kako je zaštita na radu sastavni dio procesa rada, kojima rukovode neposredni rukovoditelji (ovlaštenici poslodavca za provođenje mjera zaštite na radu), oni moraju poznavati tehnološke procese kojima rukovode, a samim tim moraju poznavati i pravila zaštite na radu i njihovu primjenu. Ključnu ulogu imaju u planiranju sredstava rada, izborom tehnika rada, vremenom izvršenja radova.

Poslodavci i njihovi ovlaštenici moraju poduzimati mjere za osiguravanje provođenja Zakona o zaštiti na radu i drugih propisa i to naročito:

- da se na poslove ne rasporedi radnik koji nije osposobljen za rad na siguran način,
- da se na poslove s posebnim uvjetima rada ne rasporedi radnik za kojeg na propisani način nije utvrđeno da ispunjava tražene uvjete, odnosno da se radnik koji tražene uvjete više ne ispunjava ne zadrži na poslovima s posebnim uvjetima rada,
- da se malodobnicima, ženama i radnicima sa smanjenom radnom sposobnošću ne dozvoli rad na poslovima koji bi mogli na njih štetno utjecati,
- da isključi iz uporabe strojeve i uređaje te osobna zaštitna sredstva koja nisu ispravna,
- da radnici rade sukladno odredbama Zakona o zaštiti na radu, propisa donesenih na temelju njega, drugih propisa iz zaštite na radu, uputa poslodavca, odnosno proizvođača strojeva i uređaja, osobnih zaštitnih sredstava i radnih tvari, te da koriste propisana osobna zaštitna sredstva,
- da zabrani rad radniku ako ga obavlja suprotno odredbi prethodne točke,
- da osigura potreban broj radnika osposobljenih za evakuaciju i spašavanje kao i za pružanje prve pomoći, te da im stavi na raspolaganje svu potrebnu opremu,
- da osigura da se za vrijeme rada ne piju alkoholna pića i ne uzimaju druga sredstva ovisnosti, odnosno da zabrani rad radnicima koji su na radu pod utjecajem alkohola i drugih sredstava ovisnosti, te da ih udalji s rada.

Da bi se radovi u šumarstvu obavili kvalitetno i po radnika sigurno potrebno je kvalitetno planiranje (priprema i organizacija) i obavljanje (izvođenje i nadzor) radova sukladno važećim propisima (zakoni, pravilnici, upute, tehničke norme i dr.) kako bi se prisutni rizik spriječio odnosno sveo na najmanju moguću mjeru.

7. Ishodi učenja tema 1.

- Objasniti značaj dobre organizacije rada u proizvodnom procesu za postizanje optimalnih rezultata
- Utvrditi uvjete rada i opasnosti na radilištu
- Opisati način uređenja privremenog radilišta
- Organizirati rad u skladu s pravilima i mjerama zaštite na radu
- Izabrati sredstva rada
- Navesti postupke provjere sredstava rada prije same upotrebe te vrijeme ponovne provjere
- Shvatiti važnost zaštite na radu i sigurnog načina rada u radnom procesu
- Prepoznati opasnosti i štetnosti prilikom izvođenja radnih procesa
- Predvidjeti otežavajuće okolnosti za sigurno izvođenje radova
- Odabrati optimalne tehnike i tehnologije rada
- Organizirati rad sukladno pravilima i mjerama zaštite na radu te važećim propisima
- Primijeniti ispravne radne postupke i pravila za rad na siguran način kojima se uklanjaju opasnosti i štetnosti

8. Sažetak predavanja

2. Tema: Tehnike i pravila sigurnog rada pri izvođenju glavnih šumskih radova.

Statistike pokazuju da se pri izvođenju radova u šumarstvu događaju teške ozljede, ozljede sa smrtnim posljedicama te profesionalne bolesti i bolesti u svezi sa radom. Navedene ozljede i bolesti su najčešće povezane uz sredstva rada (strojevi i uređaji za iskorišćivanje šuma i obradu drva kao što su motorne pile, sredstva za privlačenje i prijevoz drveta, dizalice, vitla, čekrci, ručni alat, sjekira, kosir, mačeta i dr.) i prostore i površine s kojih se obavlja rad i po kojima se kreću osobe na radu.

Radno okruženje radnika u šumarstvu je šuma i šumsko tlo, otvoreni prostor koji je često pokriven snijegom, blatom, ledom, klizav, zakrčen, kamenit i strm te nema istovjetnih površina. Otvoreni prostor izlaže radnika svim klimatskim uvjetima niskih i visokih temperatura, oborlna, ljetnih vrućina i bioloških štetnosti koji su također čimbenik koji utječe na sigurnost i zdravlje radnika.

Predmet rada je uglavnom šumska sastojina, stabla sa svim svojim prirodno raznolikim oblicima i vrstama. Tehnike rada se moraju prilagoditi svakoj vrsti i konkretnom stablu. Za sigurnost radnika je važno odrediti i primjenjivati **ispravnu tehniku rada** koju moraju prilagoditi konkretnom stablu i sastojinskim uvjetima, odnosno postupku prilikom pripreme za izvršenje radnji. Jako je važno izgraditi svijest kod radnika i njima pretpostavljenih

ovlaštenika poslodavca, o brojnim opasnostima koje prijete prilikom izvođenja radova u šumarstvu, posebno prilikom sječe i izrade drveta te privlačenja (pridobivanje drva), iako ne treba podcijeniti opasnosti i kod izvođenja drugih radova u šumarstvu. Saznanje da se samo dobrom pripremom i uočavanjem opasnosti te primjenom ispravnih radnih sredstava i opreme te primjenom ispravne tehnike rada mogu ostvariti preventivne mjere zaštite i spriječiti ozljede na radu u šumarstvu.

Zbog navedenih posebitosti rada u šumarstvu ne postoji mogućnost uklanjanja opasnosti i rizika u potpunosti, dakle uvijek postoji faktor ne predviđivosti, a samim tim i ostatak rizika koji se ne može u potpunosti ukloniti. Takav rizik je rizik profesije i svrstava djelatnost šumarstva u visokorizičnu djelatnost. Shodno tome u šumarstvu nije moguće u potpunosti izbjeći ozljede na radu poduzimanjem propisanih, priznatih i naređenih mjera zaštite na radu, ali se poduzimanjem istih mogu svesti na najmanju moguću mjeru.

Upravo iz razloga preostalog neuklonjenog rizika, sukladno odredbama Zakona o zaštiti na radu, poslodavac odgovara za štetu uzrokovanu ozljedom na radu i profesionalnom bolešću, koju je radnik pretrpio obavljajući poslove za poslodavca, po načelu objektivne odgovornosti, a prema općim propisima obveznog prava. Stoga je u interesu poslodavca dosljedno provoditi opće i posebne mjere zaštite na radu prilikom izvođenja radova u šumarstvu. Primjenom općih načela prevencije te procjenom rizika, opasnosti i štetnosti se ne mogu otkloniti primjenom samo osnovnih pravila zaštite na radu, te se radnici moraju štiti posebnim pravilima zaštite na radu u kojima su ispravne tehnike rada posebno važne i najbolje sredstvo zaštite.

Prema poslovima koji se obavljaju u šumarstvu, veći dio se svrstava u poslove s posebnim uvjetima rada. Temeljem Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada najveći dio poslova šumskog radnika mogu obavljati samo oni radnici koji, osim općih uvjeta, ispunjavaju i posebne uvjete: stariji od 18 godina, stručno osposobljeni i osposobljeni za rad na siguran način, zadovoljavajućeg zdravstvenog stanja i psihičke sposobnosti, što je jedan od važnih preduvjeta za ispunjenje učinkovite prevencije i gore navedenog.

Posao šumskog radnika na poslovima s posebnim uvjetima rada, od radnika posebno zahtijeva znanje, vještinu i sposobnost.

Sigurnost i zaštita zdravlja na radu predstavljaju neizostavnu obvezu i odgovornost ne samo rukovodećih struktura, nego i svih onih koji se po bilo kojoj osnovi rada nalaze u tehnološkim procesima.

9. Ishodi učenja tema 2.

- Istražiti uvjete rada na radilištu
- Otkriti opasnosti koje prijete za izvođenje radova
- Primijeniti rad na siguran način
- Protumačiti najčešće izvore opasnosti pri sječi i izradi drveta s obzirom na klimatske (atmosferske) i stanišne uvjete, s obzirom na sredstva rada te izvore opasnosti kod obaranja stabala
- Primijeniti pravila za siguran način rada
- Pripremiti alat i sredstva rada za rad
- Odrediti mjesto za odmore
- Izabrati najpovoljnije mjesto za dnevne odmore i odlaganje sredstava rada i opreme

10. Vrsta/oblik izvođenja

Predavanje uz Power Point prezentaciju.

11. Okvirni termin mogućeg izvođenja i vrijeme trajanja događanja

Predavanje je moguće održati sukladno iskazanoj potrebi i dogovoru sa HKIŠDT od ožujka 2017. godine.

Predviđeno vrijeme trajanja predavanja je 60 minuta.

12. Mogućnost ponavljanja (regionalnog održavanja)

Postoji mogućnost regionalnog održavanja.

Rukovoditelj Službe ZNR

Drago Klarić, dipl. ing. šum.